

ЏЕЈМС ДАГЛАС „ЏИМ” МОРИСОН (1943-1971)

Амерички рок музичар и рок пјесник, који је после своје смрти постигао културну позицију код својих обожаваца. Морисон је желио да га схвате као озбиљног умјетника. Објавио је колекције поезије „An American Prayer” 1970. и „The Lords and Creatures” 1971. Стихови које је Морисон писао за Дорсе одражавали су тензије тадашњег времена: културу дроге, противратне покрете, авангарду. Једном приликом је признао: „Више смо заинтересовани за тамну страну живота, зле ствари, за ноћ.”

Џим Морисон је рођен у Мелбурну, на Флориди. Отац му је био војно лице. Од ране младости је био заинтересован за књижевност, био је одличан у школи и имао је IQ 149. Студирао је драмске умјетности на универзитету у Калифорнији. Са својим пријатељима Ray Manuarek-ом, John Densmore-ом и Robbi Kriger-ом, оформио је групу која је 1965. крштена као *The Doors*.

„Те године дошло је до
Изненадног налета вишка енергије.
Напустио сам школу и спустио се
На плажу да живим.
Спавао сам на крову.

Ноћу је мјесец постао лице жене.
Срео сам Духа Музике.”

Морисон је у музици видио канал кроз који ће пројектовати своје стихове и дати им театралан аспект. Импровизација и непредвидљивост су били дио наступа бенда када би изашли на стејд. Мистични Краљ гуштера, Морисонов алтер его, појавио се први пут на најбоље продаваном албуму *Waiting for the sun* (1968).

Да би добили најбољи опис Џима Морисона морамо поћи од *Дорса*. Једне вечери прије почетка концерта дицеј је на стејду најавио сједећу тачку: „Даме и господо, молим вас поздравите Џима Морисона!”, после чега је услиједио аплауз. Када је дицеј сишао са стејца Морисон га је повукао у страну и рекао му:

„Човјече, врати се назад и најави нас како треба!” дицеј се успаничио: „Шта сам рекао погрешно?” „Ми смо *Дорси*, одговори Џим, име бенда је *The Doors!*”

Џим Морисон је био човјек који није могао и није хтио да прихвати компромисе у вези са својом умјетношћу. И у овоме лежи његова невиност и чистота — његов благослов и проклетство. Да иде до краја или да умре покушавајући. Све или ништа. Ове особине су га учиниле опасним и конфликтним. Тражио је утјеху у средствима која су га у почетку инспирирала и помагала да ствара — у опијатима.

„Зашто пијем?

Зато да бих могао да пишем поезију.

Понекад када је све изокренуто

И све што је ружно се изгуби

У дубком сну

Постоји буђење

И све што остане је истинито.

Колико се тијело разара

Толико дух постаје јачи.

Опрости ми оче,

што знам шта радим.

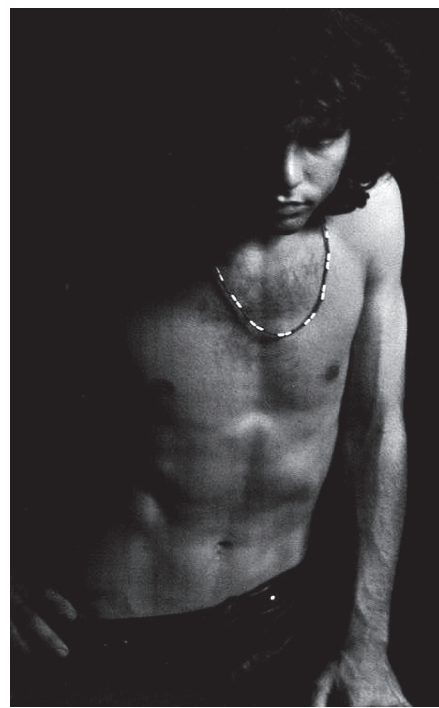
Хоћу да чујем посљедњу пјесму

Посљедњег пјесника.”

Морисон је био прва рок звијезда која је говорила о мистичним импликацијама и архетиповима моћи рок музике, о ритуалним могућностима рок концерта.

У Мајамију 1969. се обнажио на стејду пред 10 000 људи због чега је осуђен на 8 мјесеци тешког рада и 500\$ новчане казне, али је ипак остао на слободи. После Мајамија све се промијенило. Оставио је своје кожне хлаче, пустио је браду и почео да се удаљава од фанова и више се посветио пројектима ван бенда.

Априла 1970. албум *Morrison hotel* је доспио на врхове америчких и британских топ листа. *Дорси* су свој посљедњи концерт са Морисоном одржали у Њу Орлеансу. Био је права катастрофа. Морисон је смрскао

микрофон на стејду, бацио сталак у гомилу и онесвјестио се.

Послије завршетка *L.A. Woman* Морисон одлази у Париз гдје је мислио наставити каријеру као писац. Никада се није вратио из Париза. Трећег јула 1971. пронашли су га мртвог у кади.

„Кад погледам уназад
на свој живот,
засут сам разгледницама,
оштећеним фотографијама,
изблиједелим постерима
времена, којег се не могу сјетити.”

И сада, 33 године после Џимове смрти, прича о Морисону и *Дорсима* је прешла у мит. Џимов кратак и трагичан живот је твар од које су створени наши хероји, ускрснућа и богови младости. Као Орфеј он је вјечно млад, а као Дионис умире да би поново био рођен. Али Џим није желио да буде бог, Џим је само желио да буде пјесник. Његова посмртна жеља је била да га схвате озбиљно као поету.

Џим Морисон није мртав. Његов дух и даље живи у његовој музици и његовим бриљантним стиховима.

„Историја рока
се поклапа са
мојом младошћу
дошао сам у Лос Анђелес
у школу филма
љето у Венецији
наркоманске визије
пјесме са кровова
прве борбе
и понижења.

Хвала дјевојкама које су ме храниле.”